

Til DOF's repræsentantskab forår 2009

Årsberetning for Fugleværnsfonden 2008

I 2008 har fonden, gennem forskellige former for naturpleje og formidling, til fulde levet op til sit formål om at bevare og skabe fuglelokaliteter og foretage formidling fra disse.

Takket være støttebidrag og tilskud fra fonde er *Projekt Engpleje* blevet realiseret i flere reservater. Det betyder, at viber, rødben og de andre engfugle har fået deres tabte land tilbage i fondens arealer ved bl.a. Stubbe Sø, Gundsømagle Sø, Ravnstrup Sø og Tryggelev Nor. Der er gennemført konkrete forbedringer i form af udvidelse af græsningsarealer, etablering af hø-enge, kratrydning og fældning af træer - alt sammen med hjælp fra de lokale, frivillige arbejdsgrupper.

Også på formidlingsområdet er der sket fremskridt. Det store femårige formidlingsprojekt, *Fugle for Folket*, har til glæde for et bredt publikum sat sine spor, i form af nyt fugletårn ved Søgård Mose, udsigtsplatforme og gangbroer i Sølsted Mose - alle anbragt så fugle og natur ikke forstyrres. Takket være samme projekt er der fremstillet nye foldere og plancher, der oplyser de besøgende om reservaternes fugle-, plante- og dyreliv. Projektet, der er støttet af Aage V. Jensen Naturfond, afsluttes i indeværende år.

Fugleværnsfondens naturvejleder har i 2008 gennemført 40 offentlige ture i reservaterne med i alt 1.450 deltagere. I forbindelse med *Projekt Adopter et reservat* har 450 elever været i felten fordelt på 18 ture. Der er afholdt et formidlingskursus for DOF-Senior og for frivillige turledere samt et kursus i høslet.

Fugleværnsfonden har i 2008 overtaget administrationen af endnu et reservat. Det drejer sig om et 7,7 hektar stort område med strandenge og en lang tange beliggende ved Nivå Bugt. Det er Den Hageske Stiftelse, der ejer området, men en ny samarbejdsaftale betyder, at Fugleværnsfonden fremover står for driften af området, og vi er - i godt samarbejde med kommunen og andre offentlige myndigheder - i fuld gang med at indhente de nødvendige tilladelser til en mere fuglevenlig drift og formidling.

Der blev i foråret 2008 indgået en historisk aftale mellem Fugleværnsfonden, Skov- og Naturstyrelsen og Nyord Jagtforening. Aftalen viser, at jagtinteresser og fuglebeskyttelsesinteresser ikke nødvendigvis er uforenelige. Parterne har indgået en aftale, der tilgodeser ønsket om størst mulig fred for fuglene samtidig med, at den traditionsrige, lokale jagt kan fortsætte. Resultatet vil være, at et stort sammenhængende område - tæt ved fugletårnet og den offentlige vej - helt friholdes for jagt, mens der på de fjernere beliggende arealer af nordengene fortsat kan drives jagt.

Også i anden sammenhæng har det forløbne år været præget af et positivt samarbejde mellem Fugleværnsfonden, de lokale myndigheder og lokalbefolkningen på Nyord. Gennem knapt to år har en arbejdsgruppe haft travlt med at etablere et stort formidlingscenter på Skov- og Naturstyrelsens gård, Hyldevang, beliggende uden for Nyord By - med udsigt over Fugleværnsfondens engarealer syd for landevejen. Færdiggørelsen af Fase 1 af denne plan blev fejret en solskinsdag i slutningen af september, hvor en række publikumsfaciliteter blev indviet. Fra en udsigtsplatform kan man nu nyde fuglene på Fugleværnsfondens arealer på sydengen, ligesom der er etableret tre sheltere, et bålhus, en naturlegeplads og en meget flot udstilling om fugle, natur og kultur på Nyord.

I det forløbne år har Fugleværnsfonden i samarbejde med Tønder Kommune og SNS Vadehavet arbejdet videre på at få gennemført et stort flerårigt natur-genopretningsprojekt i Sølsted Mose i Sønderjylland. Der søges om medfinansiering fra EU-midler i foråret 2009, og anlægsfasen med

tekniske anlæg, kratrydning m.v. forventes udført i 2010-2011. A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal har i 2008 givet tilsagn om kr. 3 mio. til realisering af projektet.

2008 var en god ynglesæson for fuglene i Bøjden Nor. En kombination af god afgræsning og høj vandstand bevirkede, at der var flere ynglepar end sædvanligt i noret. Klyde (4 - 7 YP), Lille Præstekrave (0 - 1 YP), Stor Præstekrave (6 - 10 YP), Vibe (3 - 7 YP), Rødben (2 - 6 YP), Hættemåge (20 - 25 YP) og sidst, men ikke mindre glædeligt var 1 par havterner.

Gulstav Mose viste sig igen som et rigtig lille smørhul for fuglene. I maj/juni var der i længere periode en lille rørvagtel i mosen, og derudover sås sort stork, biæder, hvidskægget terne og steppehøg. I Gulstav Mose og omliggende skove var der i starten af efteråret desuden 6 nøddekriger, som mange ornitologer havde en fin oplevelse med.

Efter en mangeårig og stor indsats valgte to medlemmer af Fugleværnsfondens bestyrelse, Eyvind Lyngsie Jakobsen og Leif Clausen, i 2008 at træde ud af bestyrelsen. Henrik Nepper Christensen og Jonna Odgaard er valgt ind i bestyrelsen på de ledige pladser. Ved årets udgang ejer og administrerer Fugleværnsfonden 20 naturreservater med et samlet areal på 860 hektar.

Til slut skal lyde en varm tak til de mange personer, der støtter Fugleværnsfonden, enten i form af frivilligt arbejde eller gennem små og store støttebidrag. Jeres støtte gør en konkret forskel, og den sikrer fuglene og naturen værdifulde fristeder i det danske landskab.

Februar 2009

Martin Iversen & Elise Frydensberg